

INTERVIEW MET JANET EGBERTS

Annika Both

Gorcumse toont in documentaire pracht van het land in Midden-Oosten

Janet Egberts: „We slapen nooit in een hotel, maar bij mensen thuis, op de stoep van een moskee, in een theehuis of in een schooltje.”

GORINCHEM - De 70-jarige Janet Egberts kijkt uit over de Merwede. Vanuit haar appartement geniet ze van een prachtig uitzicht over de rivier. Maar in haar gedachten is Janet ergens anders. Ze heeft haar hart verloren aan Iran. „Ik voel me er thuis”, zegt ze warm. Janet reist al veertien jaar heen en weer, spreekt inmiddels redelijk Perzisch en heeft kortgeleden samen met antropologe Neda Kazemi een documentaire over Iran gemaakt. „We tonen al het moois dat het land te bieden heeft.”

Janet Egberts: 'Ik voel mij thuis in Iran'

Haar boekenkast is gevuld met lectuur over het Midden-Oosten, op de vloer liggen diverse Perzische tapijten en op een bijzettafel staat een Iraans theestel. Janet heeft gepoogd de sfeer van Iran in haar interieur terug te laten komen. „Iran is één van de grote bakermatten der beschaving. Het land zit vol geschiedenis.”

Authentiek

Ze legt uit hoe de liefde voor Iran ontstond. „Ik heb sowieso een sterke belangstelling voor het Midden-Oosten. Mijn nieuwsgierigheid werd nog eens aangewakkerd door een vroeger vriendje van mijn dochter. Hij kwam uit Iran en sprak met zoveel warmte over zijn thuisland. Ik was overtuigd: dáár moet ik naar toe.” Via een advertentie in het NRC komt ze in contact met Neda Kazemi, een antropologe van Nederlands-Iraanse afkomst. Samen met haar maakt Janet haar eerste culturele reis naar Iran. Ze is verkocht. „Iran is een prachtig land met schitterende natuur. Zo is het heerlijk om in de bergen te wandelen. Bovendien staan er wel vijftien Iraanse monumenten op de Werelderfgoedlijst van UNESCO.” Janet, onder andere nachthoofd in woonzorgcentrum De Bannehof in haar werkzame leven, is onder de indruk van de oprechtheid van de bevolking. „Ik ben altijd al geïnteresseerd geweest in de mens. Ik kijk verder dan alleen het gezicht en zoek contact. De mensen daar zijn heel authentiek. Ze zijn gastvrij en open: je bent altijd welkom.”

Spontaan

Janet vindt het spijtig dat menig westerling een negatief beeld heeft van Iran. Daarom besluit ze met Neda, inmiddels een goede vriendin, een documentaire over het land te maken. „Wij stellen niets ter discussie, maar laten eenvoudigweg de pracht van Iran zien. Wij hebben veel samen gereisd en hebben

ontelbaar veel hartverwarmende dingen meegemaakt. Daarom hebben we het filmproces met opzet niet gestructureerd; alles gebeurt spontaan.” Een voorbeeld: onderweg treft de groep een man met een paard. Ze rijden met hem mee - een tocht van twee uur - naar huis. Daar aangekomen wordt de groep getraceerd op een maaltijd, een slaapplek en wordt eenieder meteen uitgenodigd voor een bruiloft. „Dat zijn de dingen die gebeuren als je zonder enkel plan door het land trekt”, lacht Janet. „We slapen nooit in een hotel, maar bij mensen thuis, op de stoep van de moskee, in een theehuis of in een schooltje.”

Rond de korshi

Het resultaat is een film van ongeveer dertig minuten met beelden van de bazaar in Tabriz met zingende wevers en koperen pannen voor een maaltijd van driehonderd man, een thuisbezoek waarbij iedereen op de grond rond de korshi (tafel met dekens met daaronder warme kolen) zit, een bergdorpje waar vrouwen brood bakken en bijen houden, een bezoek aan de Qareh Kelissa (Zwarte Kerk) van tweeduizend jaar oud, een gesprek met een

verlegen herder, een stalletje met eten en drinken langs de weg, de aardbeving in Bam, kleine jongetjes die gedichten van Nabati voordragen, mannen die Perzische liederen ten gehore brengen en het eeuwige thee drinken. Janet deint ondertussen zachtjes heen en weer op de klanken van de Iraanse muziek. „We hebben bewust politieke onderwerpen vermeden. Daar kun je genoeg over lezen. Het is een land vol tegenstrijdigheden. Niks mag, maar alles kan.” Janet en Neda proberen hun film vertoond te krijgen op meerdere festivals. „We zijn met verschillende mensen in gesprek.” Dan stellig: „We beginnen niet met een volgende documentaire voordat deze gebroadcast is.”

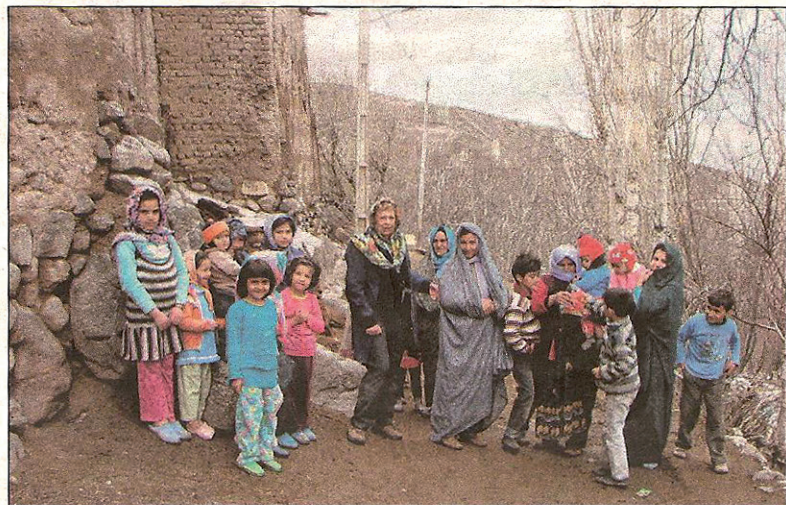
Plannen zijn er in ieder geval al genoeg. „Het is een enorm proces, je leert heel veel. Dit is de eerste, maar we doen ons best om er meerdere te gaan maken.” Janet is daarnaast een samenwerking aangegaan met een Iraniër. „Hij wil een documentaire gaan maken over de leegloop van dorpen. Dat is wereldwijd een probleem, maar in Iran bijzonder erg. Het brengt allerlei specifieke vraagstukken met zich mee. Het is een groot project, waar ik in april mee aan de slag ga.”

Belevenis

In de afgelopen veertien jaar heeft Janet bijna heel Iran bereisd. „Van noord tot zuid; ik heb denk ik alles gezien. Wel zou ik nog graag met de auto naar Teheran rijden. Ik heb het al eens met de trein gedaan en dat was een fantastische belevenis. Ik denk dat ik zigeunerbloed in me heb; ik vind het reizen gewoon geweldig.” Ze lacht. „Ik heb meer het gevoel dat ik daar hoor. Ik ben immer onrustig als ik hier ben. Ik ga eigenlijk 'terug' naar Iran, niet 'terug' naar Nederland. Ik heb steeds meer en vaker de neiging om naar Iran te gaan. Ik voel me er thuis. Dat is in de jaren zo gegroeid.”

„Iran is een prachtig land. Je kunt er heerlijk in de bergen wandelen.”

„Ik heb meer het gevoel dat ik in Iran hoor. In Nederland voel ik me onrustig.”

ID-KAART

Naam: Janet Egberts

Leeftijd: 70 jaar

Beroep: In het verleden onder andere nachthoofd in woonzorgcentrum De Bannehof. Onlangs maakte zij een documentaire over Iran.

Hobby: Het Midden-Oosten en Iran in het bijzonder